

Selvitys jäteveron kehittämisestä

Jätealan yhteistyöryhmä 19.4.2022
Marja-Riitta Korhonen

Tausta ja tavoitteet

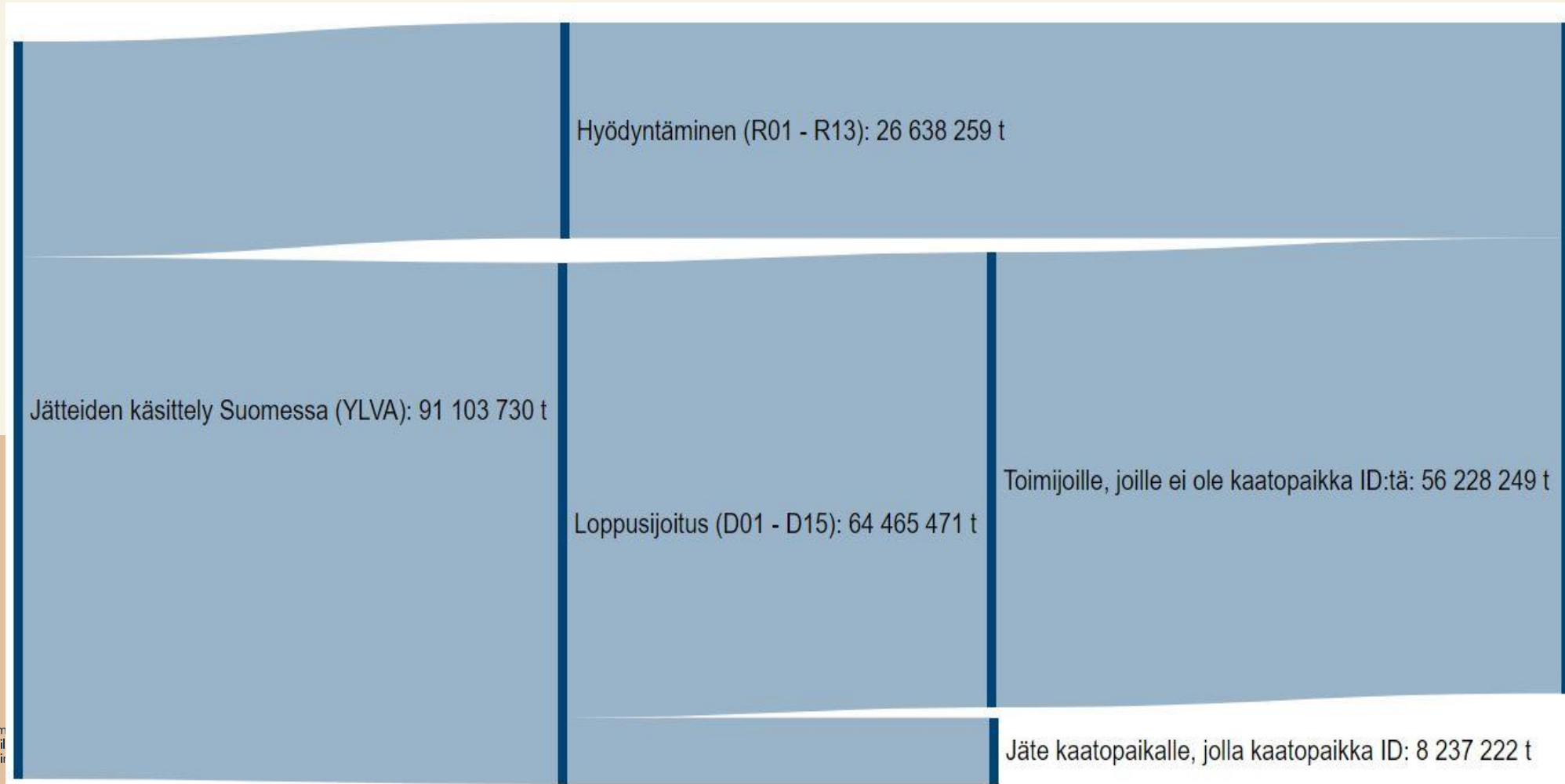
- Hallitusohjelmaan on kirjattu osana kestävän kehityksen verouudistusta, että selvitetään edellytykset edistää veropoliittisin keinoin kiertotaloutta. Lisäksi syksyn 2021 budjettiriihessä tehtiin kirjaus, että jäteveropohjaa laajennetaan vuoden 2023 alusta. (->kehysriihi 04/2022)
  - *2020 FCG teki selvityksen ”Jäteveroselvitys kaatopaikalle sijoitettavasta jätteestä”*
- Ramboll jatkohanke 10/2021-03/2022 Tarkoituksena oli erityisesti syventää vaikutustenarviointia (kiertotalous- ja ympäristövaikutukset, taloudelliset vaikutukset ja hallinnolliset vaikutukset)
  - Tavoitteena tehdä ehdotuksia ympäristön ja talouden kannalta järkevistä jäteverotuksen toteuttamisvaihtoehdoista.

Jätevero:

- Maksetaan kaatopaikalle toimitetusta jäteverolain liitteenä olevassa verotaulukossa yksilöidystä jätteestä (ei kp:lla hyödynnettävistä jätteistä eikä vaarallisista jätteistä)
- Verovelvollinen kaatopaikan pitäjä
- Vero 70 €/t; Jäteverokertymä v. 2019 oli 3 milj. €. (v. 2015 yli 30 milj. €)
- Nykyinen jätevero ns. tehnyt tehtävänsä – veropohjaa tulee laajentaa

Tarkasteltavat jätteet (v.2020)

Tarkastellut vaihtoehdot

- VE0 Nykyinen jäteveropohja – jäteveron korotus
- VE1 Jäteveropohjan laajentaminen hyötykäyttökelpoisten jätteiden osalta
  - Jätteet, joilla on olemassa hyödyntämistapa ja kysyntää nykyisellään
  - Perustui alan toimijoiden näkemyksiin
- VE2 Jäteveropohjan laajentaminen hyötykäyttöpotentiaalin omaavien jätteiden osalta
  - Jätteet, joilla on hyötykäyttöpotentiaalia, mutta joilta puuttuu riittävä kysyntä
  - R-koodin mukaista käsittelyä Suomessa v.2020
- VE3 Jäteveropohjan laajentaminen koskemaan kaikkia jäteluettelon jätteitä
  - Kaikki kaatopaikalle sijoitetut jätteet (kaatopaikka ID)

Vaikutusarvioinnissa käytetyt verotasot

- Perustuvat hintajoustoihin ja keskimääräiseen jätehuollon hintaan loppusijoituskohteittain
- Vaarattomat jätteet 20 €/t (Huom. korotus jo jäteveron alaisille jätteille tulee päälle, eli 90 €/t)
  - Sis. rakentamisessa ja purkamisessa syntyvät maa- ja kiviainekset, jotka eivät sisällä vaarallisia aineita
- Vaaralliset jätteet 70 € / t
  - Sis. rakentamisessa ja purkamisessa syntyvät maa- ja kiviainekset, jotka sisältävät vaarallisia aineita

Vaikutusten arviointi

VE1 mukaiset vaikutukset ovat kiertotalouden, ympäristön, hallinnollisten ja taloudellisten vaikutusten kannalta suositeltavin vaihtoehto

- VE1:ssä toimialoille kohdistuvat kustannukset ovat selkeästi maltillisemmat kuin vaihtoehdoissa VE2 ja VE3, mutta vaihtoehdossa saavutetaan samanaikaisesti lähes vastaavat ympäristölliset ja kiertotalouden hyödyt kuin vaihtoehdoissa VE2 ja VE3.
  - VE2 ja VE3 jätejakeiden kaatopaikkasijoittamisella ei hintaohjaavuutta
  - VE1 jätehuollon ympäristövaikutukset olisivat lähes samalla tasolla kuin vaihtoehdoissa VE2 ja VE3, mutta kysynnän kautta tulevat negatiiviset taloudelliset vaikutukset olisivat kuitenkin selkeästi pienemmät
- VE1 keskeisimmät vaikutukset muodostuvat EWC-luokituksen 17 05 04 mukaisista jätteistä, n. 4,8 milj.t
  - Sisältää erilaisia jätteitä. Sellaisia, joille on hyödyntämistapoja mm. kantavia maa-aineksia ja louheita, ja sellaisia joilla on heikko hintaohjaavuus ja niille ei ole laajasti hyötykäyttömahdollisuuksia olemassa mm. savimaita ja liejuja
  - Jäteveron kohdistaminen eri jätelaatujen välillä on mahdollista ainoastaan EWC-koodien tarkkuudella; ei voida erotella erilaisia maa-aineksia

Huomioita

- Nykyinen jätevero savuttanut ohjausvaikutuksen -> korottaminen ja veropohjan laajentaminen
- Hintajoustoon perustava verotason nostoa koskeva tarkastelutapa on staattinen ja kuvaa käytännössä nykyistä tai jo osin mennyttä tilannetta eikä sen avulla pysty ottamaan huomioon veron kannustamana syntyviä nousevia uusia mahdollisuuksia. Vaihtoehtoista järjestelmällistä tarkastelutapaa on kuitenkin käytännössä vaikea löytää.
- Vaikutusarviointi toteutettiin jätejakeen keskimääräisen hyötykäyttökelpoisuuden arvioinnin mukaan
- Verotaulukon laatiminen 6-numeroisella tasolla -> sisältäisi edelleen hyvin heterogeenisiä jätejakeita
- VE1 vaikutukset kohdistuisivat erityisesti rakentamisen toimialaan (maa-ainesjätteet)
  - kysyntää olemassa osalle VE1 jätteille, vaikkakin sisältää myös vaikeasti hyödynnettäviä jätejakeita.
- Pitkä ja portaittainen voimaantulo -> sopeutuminen, toiminnan kehittäminen
- Alustava virkamiesnäkemys selvityksen pohjalta:
  - Selvitys ei tuottanut riittävästi tietopohjaa ja perusteita laajempiin jäteveropohjan muutokseen kiertotalouden edistämiseksi.
  - Selvityksen perusteella ei ole vielä mahdollista arvioida luotettavasti, mikä olisi jäteveromuutoksesta odotettavissa oleva ympäristöhyöty kokonaisuudessaan ja minkälaisilla yhteiskunnallisilla kustannuksilla tämä hyöty syntyisi.

Huomioita maa-ainesten osalta

- Maa-ainesmateriaalivirtoja koskevat tiedonpuutteet ja nykyinen jäteluokittelu aiheuttavat haasteita maa-ainesten sisällyttämiselle jäteverotuksen piiriin
  - Maa-aineksia YLVAssa n. 5 milj. tonnia ja Tilastokeskus n. 12-13 milj.tonnia
  - Maankaatopaikkojen puutteellinen tarkastelu
  - EWC-koodisto ei sovellu maa-ainesten luokitteluun jäteverotarkoituksessa
- Maa-ainesjätteiden osalta on käynnissä lainsäädäntöhanke, jonka tarkoituksena on mm. edistää lievästi pilaantuneiden maiden kiertotaloutta ja vähentää kaatopaikoille päätyvien massojen määrää.
- Pilaantuneiden maa-ainesten päätymistä kaatopaikoille pyritään vähentämään myös niitä koskevan tukilain avulla. Tukiprosentti on puhdistamisessa suurempi silloin, kun käytetään *in situ* tai *on site* menetelmiä ja muita kestävän kunnostamisen toimia

Lisätietoja:

Marja-Riitta Korhonen
marja-riitta.korhonen@gov.fi
+358 295 250 398

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

